

Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Jeugd, Familie en
aanpak
Criminaliteitsfenomenen
Jeugdcriminaliteit

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

nota

Beslisnota verzamelbrief Justitiële Jeugd

Datum

7 november 2025

Projectnaam

Verzamelbrief Justitiële Jeugd

Onze referentie

6892531

1. Aanleiding

In de verzamelbrief Justitiële Jeugd die op 20 mei jl. aan de Tweede Kamer is gezonden, is aangekondigd de Kamer aan het einde van dit jaar nader te informeren over enkele onderwerpen, waaronder de voortgang t.a.v. twee onderwerpen uit het regeerprogramma, te weten 1) de verhoging van de strafmaat bij 14- en 15-jarigen en 2) het stimuleren van ouderverantwoordelijkheid. Op 27 oktober jl. is de strekking van de berichtgeving aan de Kamer over deze twee onderwerpen met u (de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid) afgestemd; daarbij bent u ook geïnformeerd over de overige onderwerpen die in de Kamerbrief opgenomen zouden worden. Voorafgaand bent u samen met de minister van Justitie en Veiligheid per nota geïnformeerd over de voorgestelde strekking van de inhoud van de Kamerbrief. De minister van Justitie en Veiligheid heeft op het onderdeel uit deze nota 'verhogen strafmaat 14- en 15-jarigen' inhoudelijk gereageerd, daarom wordt ook zijn akkoord gevraagd op de definitieve inhoud van de brief.

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd akkoord te gaan met bijgevoegde Kamerbrief en deze voor het eind van dit jaar te verzenden aan de Kamer.

3. Kernpunten

De volgende onderwerpen komen in deze brief aan de orde:

1. Verhogen strafmaat 14- en 15-jarigen
2. Stimuleren ouderverantwoordelijkheid
3. Versterking jeugdstrafrechtketen en aanpak wachtlijsten
4. Preselect Recidive
5. Motie lid Mutluer (GroenLinks/PvdA) over toezicht op zedendelinquenten

NB. Het onderwerp 'Openbaarheid van zittingen voor 16-plussers op de BES' wordt, anders dan eerder met u is gecommuniceerd, niet in deze Kamerbrief opgenomen. Dit onderwerp maakt deel uit van een bredere motie over de jeugdzorginfrastructuur op de BES.¹ In afstemming met het ministerie van VWS is besloten deze motie af te doen in een veegbrief Jeugd van VWS, die nog dit jaar naar de Tweede Kamer wordt verstuurd.

¹ Tweede Kamer, 2024-2025, 24 587, nr. 1066

3.1 Verhogen strafmaat 14- en 15-jarigen

In het regeerprogramma wordt aangekondigd dat het jeugdstrafrecht dient te worden aangescherpt, onder andere door het verhogen van de maximale straffen van 14- en 15-jarigen. Dit voornemen is uitgewerkt in een nota die op 31 maart jl. is besproken met de toenmalige staatssecretaris Rechtsbescherming. De uitkomst hiervan is verwerkt in de verzamelbrief Justitiële Jeugd van 20 mei jl. Daarin is het volgende aangegeven:

"(...)Dit maakt dat een aantal vraagstukken in dit verband nader moet worden uitgewerkt. Allereerst ben ik in kaart aan het brengen welke wettelijke mogelijkheden er bestaan om het beoogde hogere strafmaximum voor de meest ernstige strafbare feiten te verhogen. Op dit moment wordt in het Wetboek van Strafrecht het strafmaximum dat geldt voor jeugdigen namelijk alleen gekoppeld aan de toepasselijke leeftijdscategorie, en niet aan (categorieën) strafbare feiten. Daarnaast moet worden onderzocht hoe een differentiatie in strafmaximum naar categorieën strafbare feiten voor 14- en 15-jarigen zich verhoudt tot het stelsel van het jeugdstrafrecht als geheel. Daarbij merk ik op dat het huidige jeugdstrafrecht 14- en 15-jarigen niet als aparte leeftijdsgroep kent. Deze groep maakt deel uit van de leeftijdsgroep 12 tot en met 15 jaar, waarvoor op dit moment een maximale detentieduur van één jaar geldt, terwijl voor de leeftijdsgroep van 16- en 17-jarigen een maximale detentieduur van twee jaar geldt. Als zou worden gedifferentieerd naar categorieën strafbare feiten, zou dat moeten gebeuren voor elk van de hiervoor genoemde leeftijdsgroepen, zodat een coherent stelsel van jeugdstrafrecht wordt behouden. In samenspraak met de betrokken ketenpartners breng ik daarbij ook de gevolgen van het verhogen van de maximale straffen op de uitvoering in kaart. Duidelijk is al dat de verhoging van de maximum detentieduur voor alle 14- en 15-jarigen een impact zal hebben op de JJI's, zowel financieel als op de capaciteit. Vooralsnog is er geen financiële dekking voor de uitvoering van deze opgave. In de uitwerking van de voorstellen zal dus moeten ook worden onderzocht hoe de mogelijke financiële consequenties kunnen worden gedekt. Wij zullen de Kamer eind 2025 informeren over de uitkomsten."

Het onderwerp verhogen strafmaat jeugd is op 27 oktober jl. met u besproken. Daarbij zijn drie scenario's aan u voorgelegd, te weten:

Scenario 1: het verhogen van de strafmaat voor 14- en 15-jarigen.

Dit voorstel is in lijn met de opgave uit het regeerprogramma. Een verhoging van de strafmaat voor deze concrete leeftijdsgroep met bijvoorbeeld één jaar zal er toe leiden dat een jongvolwassene van 20 jaar, op wie het adolescentenstrafrecht wordt toegepast dezelfde maximale jeugddetentie kan krijgen als een 14-jarige. Nu het jeugdstrafrecht uit gaat van een met de leeftijd toenemende mate van verantwoordelijkheid, en dus een hogere straf, wordt dit beperkt nageleefd indien jeugdigen in de leeftijdscategorie 14-23 jaar die volgens het jeugdstrafrecht worden berecht een zelfde maximale straf kunnen krijgen.

Scenario 2: het verhogen van de strafmaat voor 14- en 15-jarigen voor slechts een aantal excessieve delicten.

Het doel van de opgave uit het regeerprogramma die ziet op de verhoging van de maximale straffen voor jeugdigen, is het opleggen van een meer passende straf voor 14-en 15-jarigen bij ernstige misdrijven. Dat maakt dat binnen deze

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Jeugd, Familie en
aanpak
Criminaliteitsfenomenen
Jeugdcriminaliteit

Datum
7 november 2025

Onze referentie
6892531

leeftijdscategorie ook is gekeken naar het verhogen van de strafmaat voor specifieke, zeer ernstige, strafbare feiten (zoals moord en doodslag). Dit zou echter een grote breuk betekenen met de systematiek van het jeugdstrafrecht. Er zou immers een kloof ontstaan als zou worden bepaald dat voor vrijwel alle zaken waarin een 14- of 15-jarige terechtstaat het bestaande strafmaximum van één jaar jeugddetentie volstaat, en dat alleen voor enkele – de meest ernstige – gevallen een hoger strafmaximum zou gelden.

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Jeugd, Familie en
aanpak
Criminaliteitsfenomenen
Jeugdcriminaliteit

Datum
7 november 2025

Onze referentie
6892531

Scenario 3: Een verhoging van de maximale detentieduur voor alle leeftijdscategorieën.

In het scenario waarbij de maximale straffen voor alle leeftijdsgroepen (en strafbare feiten) worden verhoogd, zou de huidige wetssystematiek van het jeugdstrafrecht in stand gehouden worden. Het opleggen van een straf die is gekoppeld aan de leeftijd en dus de mate waarin een jeugdige verantwoordelijk kan worden gehouden voor zijn gedragingen is een belangrijk uitgangspunt van het jeugdstrafrecht.

Het verhogen van de maximale straffen voor alle jeugdigen is echter een wijziging in het stelsel van het jeugdstrafrecht die groter is dan beoogd met het regeerprogramma. Daarnaast heeft het ook een grote impact op de uitvoering. Deze impact is niet enkel financieel van aard maar ook capacitair en ziet vooral op de JJI's.

De verhoging van de strafmaat is tweemaal besproken in een stafoverleg. In het gesprek van 27 oktober jl. heeft u aangegeven dat u scenario 1 en 2, gezien de grote inbreuk die dit heeft op de wetssystematiek, niet realistisch acht en dat u de uitwerking van scenario 3 zou willen overlaten aan uw ambtsopvolger.

In het gesprek van 16 december jl. is daarnaast nog besproken dat u uw zorgen rondom deze jongeren (14- en 15- jarigen) die zware misdrijven plegen sterker wil benadrukken in de brief, en heeft u aangegeven te willen starten met een impactanalyse voor scenario 3 zodat uw ambtsopvolger hier voortvarend mee aan de slag kan gaan.

In deze verzamelbrief informeert u de Kamer over deze uitkomst.

3.2 Stimuleren ouderverantwoordelijkheid (inclusief motie lid Dral over dwangmaatregelen ouders)

In het regeerprogramma is aangekondigd dat het kabinet werkt aan mogelijkheden om ouders aan te spreken op hun verantwoordelijkheid in geval van delicten gepleegd door hun kinderen. De mogelijkheden om ouderbetrokkenheid te stimuleren zijn onderzocht; over de uitkomsten daarvan is de Tweede Kamer in de verzamelbrief justitiële jeugd van 20 mei jl. geïnformeerd. Daarbij zijn drie acties aangekondigd om een en ander nader te onderzoeken. Deze verkenning heeft inmiddels plaatsgevonden. De uitkomst is dat er in aanvulling op de bestaande mogelijkheden waarop ouders ter verantwoording kunnen worden geroepen, alleen een mogelijkheid dan wel meerwaarde gezien wordt in het bevorderen van ouderbetrokkenheid vanuit een vrijwillig kader (en in het bijzonder door de Halt-methodiek 'Ouders aan zet' breder in te zetten), en niet vanuit een gedwongen strafrechtelijk kader of vanuit het uitbreiden van (civielrechtelijke) ouderaansprakelijkheid.

In de brief wordt de Kamer feitelijk geïnformeerd over de voortgang op de drie actiepunten ter bevordering van ouderbetrokkenheid. Daarbij wordt het belang van ouderbetrokkenheid onderkend en in dat kader gewezen op huidige mogelijkheden waarop ouders betrokken worden in de jeugdstrafrechtketen, zodat duidelijk wordt dat de rol van ouders, los van de uitkomsten van de eerder aangekondigde acties, in elk geval niet over het hoofd wordt gezien.

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Jeugd, Familie en
aanpak
Criminaliteitsfenomenen
Jeugdcriminaliteit

Datum
7 november 2025

Onze referentie
6892531

Afdoening motie lid Dral (VVD)

Op 8 september 2025 is een motie aangenomen van het lid Dral (VVD) over mogelijke effectieve dwangmaatregelen omtrent de verantwoordelijkheid van ouders. Ter afdoening van deze motie wordt in de brief verwezen naar het bij brief van 20 mei jl. reeds aangekondigde onderzoek naar mogelijkheden om ouders niet-vrijblijvend te betrekken en in aanvulling daarop wordt gewezen op de beschikbare bestuursrechtelijke handhavingsmiddelen van de burgemeester, waarmee dwang uitgeoefend kan worden op zowel de jongere als diens ouders.

3.3 Versterking jeugdstrafrechtketen en aanpak wachtlijsten

De Inspectie Justitie en Veiligheid concludeerde in haar rapport uit 2024 over wachtlijsten in de jeugdstrafrechtketen dat jeugdigen nog te lang moeten wachten op een straf of maatregel.² Zij constateerde dat het pedagogische uitgangspunt van het jeugdstrafrecht daarmee onder druk staat. In de verzamelbrief Justitiële Jeugd van 20 mei jl. is reeds een beleidsreactie gegeven op dit rapport.³

Ter versterking van de jeugdstrafrechtketen en aanpak van wachtlijsten zijn diverse ontwikkelingen in gang gezet. Conform de toezegging in de brief van 20 mei jl. wordt de Kamer met voorliggende brief geïnformeerd over de voortgang. U bent via de voorbereidende nota voor het gesprek van 27 oktober jl. reeds geïnformeerd over de ontwikkelingen die in de brief worden benoemd. Deze ontwikkelingen zijn tot stand gekomen in samenwerking met DGRR en de organisaties in de jeugdstrafrechtketen.

3.4 Preselect Recidive

U informeert, conform de toezegging uit de beantwoording van schriftelijke Kamervragen van 6 maart jl. en het commissiedebat Justitiële Jeugd van 22 mei jl., de Kamer over het risicotaxatie-instrument Preselect Recidive (hierna: PSR).⁴ In de brief gaat u in op het doel van de PSR en het stoppen van de huidige PSR eind 2025. Er wordt toegelicht waarom het niet mogelijk is om de oude PSR direct te vervangen door een herzien instrument. Belangrijke overwegingen zijn hierbij dat er meer tijd nodig is om een empirisch onderbouwd, goed voorspellend en ethisch verantwoord instrument te ontwikkelen, maar ook dat de inrichting en implementatie van een herziene PSR in relatie tot de in ontwikkeling zijnde wettelijke kaders rond 'Artificial Intelligence' (AI) en algoritmen meer tijd vraagt. Omdat u wel belang hecht aan het doel van de PSR, namelijk het ondersteunen

² Inspectierapport JenV 'Pedagogisch uitgangspunt onder druk. Een onderzoek naar wachtlijsten in de jeugdstrafrechtketen' van 10 september 2024, Kamerstukken II, 2023/24, 28741, nr. 121.

³ Verzamelbrief Justitiële Jeugd van 20 mei 2025, Kamerstukken II, 2024/25, 28741, nr. 126.

⁴ Kamerstukken II, 2024-2025, 2025D09232

van het professioneel oordeel met aanvullende informatie over de jongeren, wordt toegelicht dat ter overbrugging vanaf december 2025 een tijdelijke werkwijze is ingericht, zoals afgestemd met de betrokken ketenpartners. De toezegging om de Tweede Kamer te informeren over de voortgang van de PSR doe u hierbij gestand.

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Jeugd, Familie en
aanpak
Criminaliteitsfenomenen
Jeugdcriminaliteit

Datum
7 november 2025

Onze referentie
6892531

Daarnaast informeert u de Tweede Kamer over de wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan de motie van 8 september jl. van het lid Lahlah (GroenLinks/PvdA) c.s. over dit onderwerp.⁵ U licht toe op welke wijze u uitvoering geeft aan de drie in deze motie genoemde punten:

- *Onderzoeken hoeveel jongeren ten onrechte een vals positieve score opgelegd hebben gekregen.*
- *In gesprek te gaan met de Autoriteit Persoonsgegevens over de risico's van Preselect Recidive.*
- *Het gebruik van Preselect Recidive te evalueren.*

Aangezien het gebruik van de huidige PSR eind 2025 is beëindigd, licht u toe op welke wijze de in de motie genoemde punten worden meegenomen in de ontwikkeling van de herziene PSR.

3.5 Motie lid Mutluer over toezicht op zedendelinquenten

Bij brief van 4 maart 2024⁶ is de Tweede Kamer geïnformeerd over de afhandeling van de aangenomen motie van het lid Mutluer (GroenLinks/PvdA), waarin de regering wordt verzocht te bezien of de mogelijkheden om minderjarige zedendelinquenten voor langere tijd te volgen verruimd moeten worden. Aangegeven is dat langere begeleiding door de (jeugd)reclassering door ketenpartners niet van toegevoegde waarde wordt gezien. Het grote probleem is namelijk het gebrek aan de (tijdige) beschikbaarheid van specifieke jeugdhulp voor deze doelgroep, te weten kleinschalige residentiële opvangplekken met een hoge mate van toezicht, structuur én hoog specialistische begeleiding.

Naar aanleiding van het tweeminutendebat Zeden op 23 oktober 2024 is op 12 november 2024 een motie van het lid Mutluer (GroenLinks/PvdA) aangenomen met opnieuw het verzoek tot verlenging van toezichttermijnen voor minderjarige zedendelinquenten door de reclassering. In deze brief wordt de eerdere boodschap herhaald. Knelpunt blijft het tekort aan beschikbaarheid van jeugdhulp, in het bijzonder voor deze doelgroep zoals ook aangegeven in de beleidsreactie op het onderzoeksrapport: Zorg en ondersteuning aan Donny M.⁷ In het huidige decentrale stelsel, waarin verantwoordelijkheid hiervoor bij de gemeenten ligt, is geen echte sturing vanuit JenV hierop mogelijk.

⁵ Kamerstukken II, 2024-2025, 24 587, nr. 1065

⁶ Kamerstukken II, 2023-2024, 28741, nr. 112

⁷ Kamerstukken II, 2023-2024, 36410 VI, nr. 14.

4. Toelichting

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Jeugd, Familie en
aanpak
Criminaliteitsfenomenen
Jeugdcriminaliteit

4.1 Juridische overwegingen

Verhogen strafmaat 14- en 15-jarigen

Het jeugdstrafrecht wordt als hoofdregel toegepast op strafbare feiten gepleegd op de leeftijd van 12 tot 18 jaar. Dit is geregeld in [de artikelen 77g tot en met 77hh](#) van het Wetboek van Strafrecht. Daarbij wordt wat betreft de vrijheidsbenemende straf, jeugddetentie, onderscheid gemaakt tussen 12- tot en met 15-jarigen enerzijds en 16- en 17-jarigen anderzijds. Voor de eerste categorie is de maximumduur van de jeugddetentie één jaar, voor de tweede categorie is de maximumduur van de jeugddetentie twee jaar. Dit vanuit de gedachte dat een hogere leeftijd een hogere mate van verantwoordelijkheid, dus een hogere straf, met zich brengt.

Datum
7 november 2025

Onze referentie
6892531

4.2 Krachtenveld

Alle onderdelen van de brief zijn afgestemd met de jeugdstrafrechtketenpartners. Het onderdeel over de jeugdstrafrechtketen n.a.v. het inspectierapport is daarnaast voorgelegd aan het Coördinerend Beraad Jeugd (het bestuurlijk overleg in de jeugdstrafrechtketen).

Regeerprogramma

De uitwerking van de opgaven uit het regeerprogramma heeft betrekking op diverse ketenpartners, die dan ook intensief betrokken zijn. Zo is er een JenV-brede werkgroep (bestaande uit medewerkers van DGRR en DGSenB) die gericht is op alle verhogingen van de strafmaxima uit het regeerprogramma. Daarnaast is er een werkgroep met jeugdstrafrechtketenpartners waarmee afstemming plaatsvindt over de wijze waarop de keten versterkt kan worden en de wachtlijsten verkort.

4.3 Afstemming

DJI, OM, ZM, RvdK, 3RO, GI's, politie, Halt en relevante interne JenV-onderdelen.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.